

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XV
I. GİRİŞ.....	1
II. TEMEL KAVRAMLAR.....	3
A. SİBER UZAY/İNTERNET	3
B. İNTERNETİN ULUSLARARASI HUKUKU ETKİLEMESİ ..	8
C. SİBER SALDIRI, SİBER SUÇ, SİBER SAVAŞ, SİBER TERÖRİZM, SİBER CASUSLUK, KRİTİK ALTYAPI VE BİLGİ SİSTEMLERİ	14
III. İNTERNETİN DÜZENLENEBİLİRLİĞİ (KANUNLAŞTIRILABİLMESİ) KONUSUNDA YAKLAŞIMLAR.....	31
IV. SİBER ALANA İLİŞKİN HUKUKİ SORUNLAR VE DÜZENLEMELER.....	40
A. SİBER ORTAMDA EGEMENLİK ALANI SORUNU	40
B. SİBER UZAYDA KUVVET KULLANMA VE MEŞRU MÜDAFA (SELF-DEFENCE).....	49
1. BİLGİSAYAR AĞ SALDIRILARI VE KUVVET KULLANMA.....	52
2. BİLGİSAYAR AĞ SALDIRILARI VE MEŞRU MÜDAFA HAKKI	63

C. İNSAN HAKLARI KAPSAMINDA İNTERNETE ERİŞİM [Temel hak ve özgürlük ilkeleri ışığında değerlendirme; ifade özgürlüğü, zararlı içerik, bilgiye (internete) erişim serbestisi, Gizlilik, mahremiyet ilkesi; Kişisel verilerin gizliliği, Ticari haklar ve özgürlükler; Fikri mülkiyet, ticaret serbestisi]	73
D. SİBER UZAY VE YARGI YETKİSİ.....	96
E. İNSANLIĞIN TOPLU MİRASI KAVRAMI ÇERÇEVESİNDE İNTERNETİN REGULASYONU (DÜZENLENMESİ)	102
F. TOPLUM 5.0	115
G. SİBER GÜVENLİK VE SAVUNMA.....	122
1. SİBER ORTAMDA SALDIRI VE YÖNTEMLERİ.....	124
a. HİZMETİN ENGELLENMESİ YÖNTEMİ (HİZMET DIŞI BIRAKMA YÖNTEMİ/DENIAL OF SERVICE)	125
b. KÖTÜCÜL YAZILIM KULLANIM YÖNTEMİ (MALWARE).....	126
c. YEMLEME YÖNTEMİ (OLTALAMA/PHISHING).....	130
d. İŞLEM DIŞI ELEKTRONİK POSTALAR KULLANIM YÖNTEMİ (SPAM)	130
e. ŞEBEKE TRAFİĞİNİN DİNLENMESİ YÖNTEMİ (SNIFFING)	131
f. ALDATMA YÖNTEMİ (IP ALDATMASI).....	131
g. TARAMA YÖNTEMİ	132
h. KÖLE BİLGİSAYAR AĞLARI YÖNTEMİ	133
i. SOSYAL MÜHENDİSLİK YÖNTEMİ.....	133
2. SİBER ORTAMDA MEVCUT OLABİLECEK SALDIRI GRUPLARI	134
a. BİLGİSAYAR KORSANLARI (HACKERS)	134
b. AJAN, MUHBİR, İŞBİRLİKÇİLER.....	135
c. TERÖRİSTLER.....	135
d. YASADIŞI ORGANİZE SUÇ UNSURLARI.....	135

e. DIŞ İSTİHBARAT ÖRGÜTLERİ.....	136
f. SİYASİ DÜŞMALAR VE YABANCI SİLAHLI KUVVETLER	136
H. SİBER ORTAMDA YAŞANAN SALDIRI OLAYLARI	136
1. MOONLIGHT MAZE OPERASYONU (AY IŞIĞI LABİRENTİ) (1998)	137
2. SOLAR SUNRISE SALDIRISI (1998).....	138
3. KOSOVA SALDIRISI (1999)	138
4. AVUSTRALYA ATIK SİSTEMİ SCADA SALDIRISI (2000).....	139
5. ÇİN-ABD SİBER SAVAŞI (2001).....	139
6. CODE RED SALDIRISI (2001).....	140
7. OHIO NUKLEER TESİSİ SALDIRISI (2003)	141
8. TITAN RAIN (TITAN YAĞMURU) SALDIRISI (2004).....	141
9. WİKİLEAKS BELGELERİ OLAYI (2006)	142
10. ESTONYA'YA KARŞI GERÇEKLEŞTİRİLEN SİBER SALDIRI (2007)	143
11. GÜRCİSTAN'A KARŞI GERÇEKLEŞTİRİLEN SİBER SALDIRI (2008)	145
12. İRAN NÜKLEER TESİSLERİNE GERÇEKLEŞTİRİLEN SİBER SALDIRI/STUXNET SALDIRISI (2010).....	146
13. ABD'DE SONY FİRMASINA GERÇEKLEŞTİRİLEN SİBER SALDIRI (2014).....	147
14. FRANSIZ TV 5 MONDE KANALINA GERÇEKLEŞTİRİLEN SİBER SALDIRI (2015).....	149
V. ULUSLARARASI HUKUKUN SİBER ALANA İLİŞKİN DÜZENLEMELERDEKİ ROLÜ	151
A. DÜNYADA SİBER ORTAM YAPILANMALARI	151
1. ABD	151
2. RUSYA FEDERASYONU.....	159

3. ÇİN HALK CUMHURİYETİ	173
4. AVRUPA BİRLİĞİ.....	181
5. NATO	188
6. TÜRKİYE	199
B. SİBER UZAYA İLİŞKİN ULUSLARARASI DÜZENLEMELER.....	208
1. BAĞLAYICI ULUSLARARASI DÜZENLEMELER	213
a. SİBER UZAYA İLİŞKİN TALINN EL KİTABI.....	214
i. Tallinn El Kitabı 2.0.....	214
b. BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SÖZLEŞMESİ.....	219
c. BİRLEŞMİŞ MİLLETLER GENEL KURUL KARARLARI.....	221
d. ULUSLARARASI TELEKOMÜNİKASYON BİRLİĞİ VE KURULUŞ YASASI	225
e. ULUSLARARASI SİVİL HAVACILIK TEŞKİLATI VE ANTLAŞMASI.....	228
f. CENEVRE SÖZLEŞMELERİ VE EK PROTOKOLLERİ.....	230
g. AVRUPA KONSEYİ SİBER SUÇLAR SÖZLEŞMESİ	234
h. AVRUPA BİRLİĞİ DÜZENLEMELERİ.....	238
i. Avrupa Konseyi Çocukların Cinsel Suistimal ve Cinsel İstismara karşı Korunmasına İlişkin Sözleşme	242
i. BM ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ ÇOCUKLARIN SATIŞI, ÇOCUK FUHUŞU VE ÇOCUK PORNOGRAFİSİ HAKKINDA EK PROTOKOL	242
j. BAĞIMSIZ DEVLETLER TOPLULUĞU BİLGİSAYAR ESASLI BİLGİYE ALANINDAKİ SUÇLARLA MÜCADELE HAKKINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI	243

k.	ŞANGAY İŞBİRLİĞİ ÖRGÜTÜ ULUSLARARASI BİLGİ GÜVENLİĞİ ALANINDA İŞBİRLİĞİ SÖZLEŞMESİ	244
l.	ARAP DEVLETLERİ LİĞİ BİLGİ TEKNOLOJİLERİNE KARŞI SALDIRILARLA MÜCADELE ANLAŞMASI	245
m.	BATI AFRİKA DEVLETLERİ EKONOMİK TOPLULUĞU SİBER SUÇLA MÜCADELE DİREKTİFİ TASLAĞI	246
2.	ULUSLARARASI HUKUKTA YUMUŞAK HUKUK KURALLARI	247
a.	BAĞIMSIZ DEVLETLER TOPLULUĞU BİLGİSAYAR VE BİLGİSAYARLA İLİŞKİLİ ŞUÇLAR HAKKINDA MODEL KANUN	248
b.	DOĞU AFRİKA TOPLULUĞU HUKUKİ ÇERÇEVE TASLAĞI.....	249
c.	GÜNEY AFRİKA KALKINMA TOPLULUĞU BİLGİSAYAR SUÇLARI VE SİBER SUÇLAR HAKKINDA MODEL KANUN	249
d.	KARAYİP DEVLETLERİ HIPCAR MODEL KANUNU	250
e.	DOĞU KARAYİP DEVLETLERİ ÖRGÜTÜ EGRIP MODEL KANUNU.....	250
f.	PASİFİK ADASI DEVLETLERİ (ICB4PAC) MODEL KANUNU.....	251
g.	BİRLEŞMİŞ MİLLETLER İNTERNET YÖNETİŞİMİ ÇERÇEVE KONVASİYONU.....	252
VI.	SONUÇ.....	252
	KAYNAKÇA	259